

JZ-Journaal Prinsjesdag Special 2011

Beste lezer,

We behandelen de Miljoenennota en het Belastingplan, waarbij we vooral ingaan op de onderdelen die interessant zijn voor de leven- en pensioenbranche.

Eerst geven we een korte schets van de economische omstandigheden en het stempel die dit drukt op de inhoud van de voorstellen. De broekriem moet worden aangehaald, en dit zien we terug in veel cijfers en voorstellen.

Vervolgens besteden we aandacht aan de thema's van de fiscale beleidsagenda die daarmee een inleiding vormen voor de inhoud van de onderdelen die we daarna behandelen. Ook de belangrijkste cijfers voor fiscaal jaar 2012 zijn daar opgenomen.

Uiteraard beschrijven we de vitaliteitsregeling en de verhouding met de afschaffing van spaarloon en de levensloopregeling. De verlaging van de overdrachtsbelasting en andere reeds bekende tijdelijke tegemoetkomingen op het gebied van de eigen woning hebben we overzichtelijk bij elkaar gezet. Actualiteiten en wijzingen in box 3 komen aan bod, en we behandelen de versoering van de oudedagsreserve.

Het pensioenakkoord en de uitstraling hiervan naar het fiscaal kader vormen de inleiding van de belangrijkste inhoudelijke thema's binnen de pensioenbranche: het verhogen van de pensioenleeftijd, het bevorderen van de arbeidsparticipatie met termen als werkbonus, doorwerkbonus en mobiliteitsbonus en mogelijke andere instrumenten om de arbeidsparticipatie te verhogen.

Kortom de Special geeft verdieping aan de onderwerpen die je als medewerker in de deze branche nauwgezet wilt volgen! Voor informatie over de plannen op het gebied van sociale zekerheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verwijzen we naar de publiekssamenvatting van de beleidsagenda.

Deze vind je op:

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw/documenten-en-publicaties/notas/2011/09/20/samenvatting-beleidsagenda-uit-szw-begroting-2012.html>

Miljoenennota

Overheidsfinanciën op orde

Zelfs aan het eind van deze kabinetsperiode geeft de overheid meer uit dan er binnenkomt. Ook inclusief de reeds geplande bezuinigingsmaatregelen voor 18 miljard euro. Daarom staat de Miljoenennota in het teken van het op orde krijgen van de overheidsfinanciën en het investeren in het groeivermogen van de economie.

Naar verwachting komt het begrotingstekort in 2012 uit op 2,9%. Met dit cijfer wordt voor het eerst sinds 2008 weer voldaan aan de binnen Europa afgesproken EMU-grens. De zwaarste klappen van de crisis van 2008 en 2009 zijn door de overheid en het bedrijfsleven opgevangen. De buffers zijn nu op en er moet gewerkt worden aan herstel. Dat herstel staat sterk onder druk in verband met een aantal onzekere factoren. De huidige eurocrisis en de vele overheidsgaranties zijn daar belangrijke voorbeelden van.

Koopkracht in 2012 en daarna in de min

2012 is daarom het eerste jaar dat ook gezinnen de gevolgen gaan voelen. Voor het eerst leiden de maatregelen nu tot dalende koopkrachtcijfers, die over de gehele linie gelden. De stimulerende maatregelen die in 2009 nog tot een stijgende koopkracht leidden, moeten nu plaats maken voor echte bezuinigingsmaatregelen. Ouderen, mensen met lage inkomens, en middeninkomens met kinderen worden waar mogelijk ontzien volgens de Miljoenennota. De teneur is dat de koopkracht zwaar onder druk komt, niet alleen voor 2012 maar ook voor de jaren daarna.

De alleenverdiener wordt het sterkst getroffen. Dit past bij het thema dat arbeid moet lonen. De werkelijke financiële situatie in een gezin is sterker afhankelijk van andere zaken zoals een andere werkkring of ontslag, gezinsuitbreiding of kinderen die het huis verlaten, verhuizing en andere gebeurtenissen. Om die reden zullen huishoudens de cijfers meestal niet herkennen bij zichzelf.

KOOPKRACHTMUTATIE 2011 (IN PROCENTEN)

Actieven	
Alleenverdiener met kinderen	
• modaal	-/- 1,5
• 2x modaal	-/- 2,0
Tweeverdieners	
• modaal + ½ x modaal met kinderen	0
• 2x modaal + ½ x modaal met kinderen	-/- 0,75
• modaal + modaal zonder kinderen	0
• 2x modaal + modaal zonder kinderen	-/- 1,0
Alleenstaande	
• minimumloon	-/- 0,5
• modaal	-/- 0,25
• 2x modaal	-/- 1,5
Alleenstaande ouder	
• Minimumloon	-/- 1,0
• Modaal	-/- 0,25
Inactieven	
Sociale minima	
• paar met kinderen	-/- 1,5
• alleenstaande	-/- 1,25
• alleenstaande ouder	-/- 1,25
AOW (alleenstaand)	
• (alleen) AOW	-/- 0,5
• AOW + € 10.000	-/- 0,75
AOW (paar)	
• (alleen) AOW	-/- 1,0
• AOW + € 10.000	-/- 1,0

Fiscaal

Belastingplan 2012

Het Belastingplan 2012 is met de Rijksbegroting en de Miljoenennota op Prinsjesdag aan de Staten-Generaal aangeboden. Het Belastingplan omvat een vijftal wetsvoorstellen te weten, het Belastingplan 2012, de Geefwet, de Wet uitwerking autobrief, de Wet toepassing dwangsomregeling toeslagen en de Overige fiscale maatregelen 2012. We zullen ons met name richten op het Belastingplan 2012 en de Overige fiscale maatregelen 2012.

Het pakket maatregelen heeft als doel om een stap te zetten naar een eenvoudiger, een meer solide en fraudebestendig belastingstelsel.

Vereenvoudiging

Het belastingstelsel moet en kan eenvoudiger en begrijpelijker volgens het kabinet. Het belastingplan bevat dan ook een set vereenvoudigingsmaatregelen. De vereenvoudiging omvat de volgende maatregelen:

- Het aantal belastingen wordt teruggebracht van 22 naar 15. Het gaat hierbij onder andere om het afschaffen van de verbruiksbelasting van pruim- en snuiftabak en het afschaffen van de afvalstoffenbelasting.
- De zelfstandigenaftrek, die nu acht schijven heeft, wordt omgezet in een vaste basisaftrek van € 7280,-.
- Op grond van het vitaliteitspakket verdwijnen vier regelingen: de arbeidskorting voor ouderen, de doorwerkbonus, de spaarloonregeling en de levensloopregeling. Daarvoor in de plaats komen vitaliteitssparen en de werkbonus. In deze special komen we hier nader op terug.
- Volgens een nieuwe (heffings)renteregeling wordt voortaan pas vanaf 1 juli volgend op het belastingjaar rente berekend.

Soliditeit

De financiële markten zijn nog volop in beweging en de economie is nog niet hersteld van de vorige crisis. Juist in deze omstandigheden staat de soliditeit van de belastingopbrengst voorop. Het saldo van het begrotingstekort moet binnen de perken worden gehouden. Het kabinet wil de toekomstige generaties niet opzadelen met de gevolgen van aanzienlijke begrotingstekorten. De belangrijkste maatregelen op het gebied van soliditeit zijn de volgende:

- De wijziging van de kindregelingen. Hieronder wordt verstaan de verlaging van de leeftijdsgrens voor aftrek levensonderhoud kinderen, de verlaging van de leeftijdsgrens jongste kind voor het niet-inkomensafhankelijke deel alleenstaande-ouderkorting en de afschaffing van het heffingsvrije vermogen in box 3 van het kind.
- Aanpassing van de doorwerkbonus.
- De invoering van de objectvrijstelling voor vaste inrichtingen, de overnameholdingbepaling, de (her-)bestedingsreserve en de faciliteit voor fondswervende instellingen in de vennootschapsbelasting.
- De reikwijdte van de 30%-regeling wordt afgestemd op het doel van deze regeling.

Fraudebestendigheid

Bij belastingfraude wordt de fiscale wetgeving ontduken waardoor geen of minder belasting wordt betaald. Dit is schadelijk voor de schatkist en daarmee voor andere belastingbetalers die wel netjes aan hun verplichtingen voldoen. Er worden zes maatregelen op het gebied voorgesteld te weten:

1. Belastingteruggaven en toeslagen worden voortaan op één bankrekeningnummer ten name van de belastingplichtige overgemaakt.
2. Verbreding inzet automatische nummerplaattherkenning.
3. Vergrijpboete na verzuimboete na nieuwe bezwaren. Het kabinet maakt het mogelijk een vergrijpboete op te leggen als na het opleggen van een verzuimboete blijkt dat er sprake is van opzet of grove schuld.
4. Verhoging boetes toeslagen
5. Bestrijding van de Edelweissroute. Dit houdt in dat de executeur in de aangifte erfbelasting zwart vermogen verzwijgt waarvan de erfgenamen pas na afloop van de navorderingstermijn op de hoogte worden gesteld.
6. De buiten de Europese Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen moeten in bepaalde situaties een fiscaal vertegenwoordiger in Nederland aanstellen.

In deze Special kunnen wij niet alle onderdelen van het Belastingplan 2012 behandelen. We beperken ons tot de onderwerpen die voor de verzekeringsbranche van belang zijn.

Belastingpercentages en heffingskortingen

In onderstaande tabellen vindt u de nieuwe belastingtarieven en de hoogte van een aantal heffingskortingen. Onderstaande fiscale cijfers zijn nog onder voorbehoud. De Tweede Kamer moet nog akkoord gaan met het wetsvoorstel Belastingplan 2012.

TABEL 1: SAMENSTELLING BELASTINGSCHIJVEN 2011 EN 2012

	Tarief eerste schijf	Tarief tweede schijf	AWBZ	AOW	ANW	Totaal eerste schijf	Totaal tweede schijf	Derde schijf	Vierde schijf
2011	1,85%	10,80%	12,15%	17,90%	1,10%	33,00%	41,95%	42%	52%
2012	1,95%	10,80%	12,15%	17,90%	1,10%	33,10%	41,95%	42%	52%

TABEL 2: HOOGTE INKOMEN EN BELASTINGSCHIJVEN 2012

Inkomen			
Schijven	Van	Tot	Percentage
1	-	€ 18.945	33,10
2	€ 18.945	€ 33.863*	41,95
3	€ 33.863	€ 56.491	42,00
4	€ 56.491	-	52,00

* Voor belastingplichtigen die geboren zijn vóór 1 januari 1946 geldt een maximum in de tweede schijf van € 34.055. Dit als gevolg van de invoering van de houdbaarheidsbijdrage.

TABEL 3: HOOGTE INKOMEN EN BELASTINGSCHIJVEN 2011

Inkomen			
Schijven	Van	Tot	Percentage
1	-	€ 18.628	33,00
2	€ 18.628	€ 33.436	41,95
3	€ 33.436	€ 54.367	42,00
4	€ 54.367	-	52,00

TABEL 4: HEFFINGSKORTINGEN 2011 EN 2012

Heffingskorting	2010	2011
Algemene heffingskorting	€ 1.987	€ 2.033
Arbeidskorting (maximaal)	€ 1.574	€ 1.611
Doorwerkbonus (maximaal)	€ 4.707	€ 4.069
Ouderenkorting	€ 739	€ 762
Inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 1.871	€ 2.133
Alleenstaande ouderkorting	€ 945	€ 931

Vitaliteitspakket

Afschaffing spaarloon

Met ingang van 1 januari 2012 wordt de spaarloonregeling afgeschaft. Dit betekent dat er vanaf 2012 geen nieuwe bedragen op een spaarloonrekening kunnen worden gespaard. De gelden die op de rekening staan, moesten vanaf het moment van storting gedurende vier kalenderjaren op die rekening blijven staan. Gedurende deze blokkeringstermijn geldt er in box 3 voor gespaard vermogen in het kader van een spaarloonregeling een extra vrijstelling. Deze vrijstelling vervalt per 1 januari 2016.

Volgens de Memorie van Toelichting kan in 2013 het opgebouwde vermogen eenmalig zonder fiscale gevolgen worden opgenomen. De vrijstelling in box 3 gaat na opname verloren. Als het geld op de geblokkeerde rekening blijft staan, blijft voor dat bedrag de extra vrijstelling in box 3 behouden. De bestaande deblokkeringsmogelijkheden blijven hiervoor nog gelden.

Afschaffing levensloop

De levensloopregeling wordt per 2012 afgeschaft. De regeling wordt in 2012 nog open gehouden voor deelnemers die eind 2011 een positief saldo op hun rekening hebben staan.

Vanaf 2013 blijft de regeling alleen gelden voor deelnemers die al 58 jaar zijn. Deze leeftijdsgroep houdt de huidige levensloopregeling. In 2019 worden de jongste deelnemers 65 jaar en eindigt daarmee de overgangsregeling. Bij AOW, arbeidspensioen en arbeidsparticipatie wordt hier nader op ingegaan.

Het is mogelijk om in 2013 het levenslooptegoed geruisloos om te zetten in vitaliteitssparen. Door de omzetting is het niet meer toegestaan om aan de levensloopregeling mee te doen, omdat de beide regelingen niet naast elkaar mogen bestaan. Als het levensloopsaldo niet omgezet wordt in vitaliteitssparen, wordt het saldo onder inhouding van loonheffing in één keer uitbetaald aan de deelnemer. Bij de uitbetaling wordt de levensloopverlofkorting verrekend.

Als aanvulling op hetgeen hierover in het Belastingplan wordt aangekondigd, heeft minister Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in een brief aan de Tweede Kamer over het Pensioenakkoord aangekondigd dat deelnemers die op 31 december 2012 ten minste € 3.000 op hun levenslooptekening hebben staan, door mogen gaan met de levensloopregeling.

Vitaliteitssparen

Ter vervanging van spaarloon en levensloop wordt met ingang van 2013 vitaliteitssparen geïntroduceerd. Deze faciliteit gaat niet via de loonbelasting lopen, maar komt in de inkomstenbelasting. Daardoor kunnen niet alleen werknemers, maar ook ondernemers en ZZP-ers hier gebruik van maken.

Stortingen in de regeling zijn fiscaal aftrekbaar in box 1. Bij opname moet over het opgenomen bedrag belasting betaald worden. De opgebouwde bedragen in de regeling worden niet belast in box 3.

Bij vitaliteitssparen kan gekozen worden uit één van de volgende drie vormen:

- a. de spaarrekening (bank)
- b. de spaarverzekering (verzekeraar)
- c. het spaarrecht van deelneming (beleggingsinstelling)

Deze drie vormen komen overeen met de drie vormen die ook voor de huidige levensloopregeling zijn toegestaan.

Voor vitaliteitssparen is een schriftelijke overeenkomst nodig tussen de belastingplichtige en één van de toegelaten aanbieders. De in de regeling ingelegde bedragen en de behaalde rendementen kunnen uitsluitend toekomen aan de belastingplichtige die de bedragen heeft ingelegd. Om die reden mag de vitaliteitsspaarrekening alleen op naam van de belastingplichtige staan. Bij de vitaliteitsspaarverzekering mogen de uitkeringen bij leven alleen aan de belastingplichtige toekomen. Bij het vitaliteitsspaarrecht van deelneming kunnen de rechten van deelneming slechts aan de belastingplichtige toekomen.

Mocht er toch tot wijziging worden overgegaan dan wordt dit behandeld als belastbaar voordeel uit vitaliteitssparen. Bij overlijden van de belastingplichtige wordt het belastbare voordeel uit vitaliteitssparen nog bij de belastingplichtige belast. Inkomensoverheveling naar een ander via vitaliteitssparen is niet mogelijk.

Voor de vitaliteitsspaarrekening, de vitaliteitsspaarverzekering en het vitaliteitsspaarrecht van deelneming geldt dat de opbrengsten en rendementen moeten worden bijgeschreven op de rekening, moeten worden aangewend voor een verhoging van het verzekerde kapitaal of moeten worden aangewend ter verwerving van vitaliteitsspaarrechten van deelneming. Niet voldoen aan deze voorwaarde leidt eveneens tot belastingheffing.

Jaarlijks kan maximaal een bedrag van € 5.000 gespaard worden. In totaal mag er € 20.000 op de rekening staan. Bedragen die tussendoor worden opgenomen, kunnen later weer aangevuld worden.

De aanwending van een vitaliteitsspaartegoed is niet beperkt tot bepaalde doelen, zoals bijvoorbeeld bij de levensloopregeling het geval is. De opgebouwde voorziening is in beginsel vrij opneembaar.

Vanaf 62 jarige leeftijd geldt een opnamebeperking van € 10.000 per jaar. Hierdoor is vervroegde (deeltijd-)pensionering binnen zekere grenzen mogelijk.

Het totale tegoed moet uiterlijk voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd opgenomen zijn, anders moet er op dat moment tegen het 65-min-tarief worden afgerekend.

De eigen woning

Tijdelijke verlaging overdrachtsbelasting

Afgelopen zomer is de overdrachtsbelasting tijdelijk verlaagd via een besluit. In dat besluit was al aangekondigd dat de verlaging ook in het Belastingplan 2012 zou worden opgenomen om dit wettelijk te verankeren. Het is daarom geen verrassing dat we dit onderdeel nu tegenkomen. De bij het wetsvoorstel aangehaalde argumenten lijken overigens door de tijd alweer ingehaald. Volgens de tekst is de maatregel erop gericht de woningmarkt een krachtige impuls te geven. Volgens berekeningen van het Centraal Plan Bureau zou het effect thans echter verwaarloosbaar zijn.

Deze maatregel en de inhoud ervan zijn publiekelijk dus al bekend en inmiddels ook enkele maanden van kracht. Voor de volledigheid geven we de inhoud van de maatregel toch nog even weer.

De overdrachtsbelasting wordt tijdelijk verlaagd van 6% naar 2%. De verlaging geldt voor de duur van één jaar en geldt voor particuliere bewoning. Verkrijgingen op of na 15 juni 2011 vallen al onder het lagere tarief. Daarbij is de datum waarop de overdrachtsakte is ondertekend bepalend. De regeling loopt tot 1 juli 2012.

Wat valt onder de verlaging?

Het moet gaan om een woning; een onroerende zaak die naar zijn aard bestemd is voor bewoning door particulieren. Daaronder kunnen vallen de hoofdwoning, tweede woning, (tijdelijk) leegstaande woning, verhuurde woning; het maakt geen verschil of de verkrijger de woning zelf bewoont of dat hij de woning verhuurt aan een particulier.

Ook een gesplitst woon-werk pand valt onder de regeling, maar dan geldt de verlaging slechts voor het particuliere gedeelte. Hierop geldt als uitzondering dat als een percentage van 90% of meer van de oppervlakte van het pand voor particulier gebruik bestemd is, de gehele verkrijging onder het tarief van 2% valt.

Tot de woning behoren ook eventuele aanhorigheden (o.a. tuin, garage, serre). Let er hierbij op dat voor de overdrachtsbelasting op dit punt een zwaarder criterium geldt dan voor de inkomstenbelasting. Een garage moet voor de overdrachtsbelasting onderdeel uitmaken van hetzelfde perceel (of onderdeel uitmaken van hetzelfde gebouwencomplex), voor de inkomstenbelasting is dit geen directe voorwaarde.

Wat valt er niet onder?

Keerzijde van dit criterium is dat een aantal verkrijgingen niet onder de verlaging valt, zoals:

- Bedrijfsgebouwen en -ruimtes
- Afzonderlijke garageboxen
- Hotels en pensions
- Asielzoekerscentra
- Onroerende zaak bestemd voor gebruik als verpleeg- of verzorgingsinstelling, of ziekenhuis
- Grond bestemd voor woningbouw

De verlaging geldt voor verkrijgingen tot en met 30 juni 2012. Een verkrijging op 1 juli 2012 of later valt onder het tarief van 6%.

Overige tijdelijke regelingen

De hieronder weergegeven regelingen zijn al eerder ingevoerd en komen dus niet voort uit het Belastingplan 2012. Vanwege het actuele belang en ten behoeve van het behoud van overzicht is een weergave van deze regelingen met vermelding van de datum waarop deze hun praktisch belang verliezen.

Herleving hypotheekrenteaftrek

Volgens de vaste wettelijke regel heeft het gaan verhuren van een te koop staande woning tot gevolg dat de hypotheekrenteaftrek blijvend vervalt.

Sinds 2010 is de regelgeving tijdelijk zodanig aangepast dat, als de oude eigen woning wordt verhuurd en de verhuurperiode voorbij is, de hypotheekrenteaftrek voor deze woning weer herleeft voor het restant van de periode. De maatregel, voor het eerst geldend in 2010, geldt nog voor 2011 en 2012. Met ingang van 1 januari 2013 wordt de reguliere situatie weer van kracht en vervalt de hypotheekrenteaftrek die op grond van de tijdelijke maatregel mogelijk was.

Dubbele hypotheekaftrek gedurende een langere periode

In de periode dat mensen een nieuw huis hebben gekocht, maar het oude nog niet hebben verkocht, zitten ze met dubbele hypotheeklasten. De hypotheekrente op de oude woning kan worden afgetrokken tot maximaal twee jaar na het kalenderjaar waarin de woning is verlaten. Tot eind 2012 wordt voor deze situatie de termijn verlengd tot drie jaar. Deze verlenging is van belang voor mensen die in 2008 (of 2009) al een ander huis hebben gekocht, maar de oude woning nog niet verkocht hebben. Volgens de huidige regeling zou eind 2010 (2011) aan de dubbele hypotheekrenteaftrek een einde komen. Door de wijziging hebben zij ook nog in 2011 (2012) voor beide huizen recht op aftrek. Voor mensen die de woning in 2010 te koop zetten of gezet hebben is de verlenging niet van toepassing omdat de verlengde termijn met ingang van 1 januari 2013 vervalt.

De maatregel op basis waarvan de periode van dubbele hypotheekrenteaftrek (maximaal) een jaar langer mogelijk is, eindigt

- Per 31 december 2011 als de woning in 2008 te koop is gezet.
- Per 31 december 2012 als de woning in 2009 te koop is gezet.

Uiteraard gelden de genoemde datums alleen als de woning nog steeds niet verkocht is.

Woning in aanbouw

Ook voor de nog niet betrokken nieuwe woning of woning in aanbouw geldt een dienovereenkomstige verlenging van de termijn. Zo is voor een nieuwbouwwoning waarvan de aankoop en financiering plaatsvindt in 2011 of 2012 de rente over de gehele periode aftrekbaar mits de beoogde opleveringsdatum uiterlijk ligt op respectievelijk ultimo 2014 of 2015 (3 jaar vermeerderd met restant kalenderjaar aankoop). Het gold ook bij aankoop/financiering in 2010, met beoogde opleveringsdatum uiterlijk ultimo 2013.

Wijzigingen in box 3

Vervallen van het heffingsvrij vermogen voor minderjarige kinderen

Ouders met minderjarige kinderen kunnen voor het belastingjaar 2011 naast hun eigen heffingsvrij vermogen (€ 20.785 per persoon) eveneens gebruik maken van een heffingsvrij vermogen voor hun minderjarige kinderen (€ 2.779 per minderjarig kind), mits de ouders het gehele jaar het ouderlijk gezag hebben uitgeoefend. In de belastingplannen 2012 wordt voorgesteld om het extra heffingsvrij vermogen per minderjarig kind te laten vervallen. Dit is in het kader van de vereenvoudiging van het stelsel van de kindregelingen. De opbrengst wordt gebruikt voor het verhogen van de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Eén peildatum in box 3

Omdat het Belastingplan 2012 alleen bovenstaande wijziging voor box 3 met zich meebrengt, verrijken we deze bijdrage nog met de zeer belangrijke wijziging in de systematiek uit het vorige belastingplan.

Voor het belastingjaar 2010 werd het voordeel uit sparen en beleggen in box 3 voor het laatst bepaald aan de hand van twee peildata: 1 januari van het kalenderjaar (de begindatum) en 31 december van het kalenderjaar (de einddatum). Vanaf het belastingjaar 2011 wordt nog slechts één peildatum gehanteerd: 1 januari van het kalenderjaar. Het is dus niet meer nodig om de bezittingen en schulden op twee momenten in het jaar vast te stellen en ook het bepalen van het gemiddelde is niet langer nodig. De invoering van één peildatum laat het karakter van de belastingheffing in box 3 overigens intact. Er blijft sprake van de heffing van inkomstenbelasting over een verondersteld forfaitair rendement over het vermogen. De invoering van één peildatum leidt feitelijk slechts tot een verschuiving van de heffing over de helft van de waardeverandering in het kalenderjaar naar het daaropvolgende jaar.

Overige wijzigingen

Minder doteren aan de oudedagsreserve (FOR)

Een ondernemer kan vanaf 2012 jaarlijks minder doteren aan de oudedagsreserve. Nu kan de ondernemer nog 12% van de winst aan de FOR toevoegen, met een maximum van € 11.882. Dit dotatieplafond gaat omlaag naar € 9.542 (bedrag 2012).

In het kader van het Pensioenakkoord is aangekondigd dat het percentage van 12% verlaagd wordt in de jaren na 2012.

Terugwenteling jaar- en reserveringsruimte vervallen

Vanwege de actualiteit voor de praktijk verdient deze wijziging (die al was opgenomen in het Belastingplan 2010) nog vermelding.

Op basis van deze regeling (de terugwenteling of terugploegmogelijkheid) mag een lijfrentepremie, berekend en aftrekbaar op basis van jaarruimte dan wel reserveringsruimte, betaald voor 1 april van enig jaar, in aftrek worden gebracht op het inkomen van het voorafgaande jaar. Hiertoe moet bij de aangifte een verzoek worden gedaan.

Deze regeling is vervallen per 1 januari 2011. Dit komt erop neer dat premies, betaald in 2012 (vóór 1 april) niet kunnen worden teruggewenteld naar 2011. Premies, betaald tussen 1 januari en 1 april 2011 mochten nog wel worden teruggewenteld en op die wijze in mindering komen op het inkomen van 2010.

Het vervallen van deze regeling heeft geen invloed op de termijnen waarbinnen de betaling wegens omzetting stakingwinst in lijfrente of omzetting oudedagsreserve in lijfrente mogen plaatsvinden. Voor deze beide faciliteiten blijft de termijn van zes maanden na afloop van het kalenderjaar gelden.

AOW, arbeidspensioenen en arbeidsparticipatie

Ook dit jaar neemt SZW een groot gedeelte van het huishoudboekje van de overheid voor haar rekening. Van de totale overheidsuitgaven van 257,4 miljard euro komt 69,9 miljard voor rekening van SZW. De AOW vormt het grootste gedeelte met 33,6 miljard. Om de AOW en het pensioenstelsel betaalbaar te houden staat de verhoging van de AOW leeftijd evenals een aanpassing van het pensioenstelsel al enige tijd op de agenda.

Totstandkoming Pensioenakkoord

In juni 2010 kwamen sociale partners het Pensioenakkoord overeen. De voorstellen uit het akkoord werden nader uitgewerkt en op 10 juni 2011 werd het Uitwerkingsmemorandum Pensioenakkoord door sociale partners en het kabinet getekend. Volgens de beleidsagenda van de overheid verbeteren de afspraken in het pensioenakkoord de overheidsfinanciën op termijn met circa 4 miljard euro.

Aan de vooravond van Prinsjesdag zijn er door Minister Kamp nog toezeggingen gedaan om de Tweede Kamer en het FNV het Pensioenakkoord te laten onderschrijven. Deze toezeggingen zijn aan de Tweede Kamer bevestigd maar nog niet in de Prinsjesdag stukken verwerkt. Een deel van de toezeggingen zal ook nog nader uitgewerkt moeten worden. De nadere toezeggingen zijn hieronder wel in het overzicht meegenomen.

De afspraken uit het Pensioenakkoord zullen nader in wet- en regelgeving moeten worden vastgelegd. Voorstellen tot aanpassing van de AOW- en fiscale pensioenwetgeving liggen al ter behandeling in de Tweede Kamer. Voorstellen tot aanpassing van onder andere de Pensioenwet volgen in 2012.

Kernpunten uit het Pensioenakkoord

De kernpunten uit het Pensioenakkoord zijn:

1. aanpassing van de AOW- en het fiscale kader rond pensioenregelingen
2. een toekomstbestendig stelsel voor de arbeidspensioenen in de tweede pijler, zonder verdere kostenstijgingen, dat bestand is tegen veranderingen in levensverwachting en ontwikkelingen op financiële markten.
3. voorstellen tot het bevorderen van de arbeidsparticipatie (van ouderen).

1. Aanpassing AOW en het fiscale kader voor pensioen (Witteveenkader)

In het Belastingplan 2012 zijn de afspraken uit het regeer- en gedoogakkoord opgenomen en is nog niet geanticipeerd op het Pensioenakkoord. De uiteindelijke voorstelling voor aanpassing van de AOW en het fiscale kader voor pensioen (Witteveenkader) zal hier echter wel aan aangepast worden.

In de Tweede Kamer liggen op dit moment 2 voorstellen. In het in mei 2011 ingediende wetsvoorstel Verhoging pensioenleeftijd naar 66 zijn de afspraken uit het regeer- en gedoogakkoord opgenomen. Bij dat wetsvoorstel zou de AOW leeftijd met ingang van 2020 naar 66 jaar gaan en het Witteveenkader met ingang van 2013 aangepast worden met een eenmalige verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 66 jaar én verlaging van de opbouwpercentages. Ook de opbouw in de derde pijler zou navenant worden aangepast.

Daarnaast heeft de Minister in juni vast een nieuw voorontwerp aangeboden waar de gemaakte afspraken bij het Pensioenakkoord al in verwerkt waren. Dat voorontwerp heeft de titel Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW meegekregen. Het voorontwerp moet nog langs de Raad van State voor advies. In het nu ingediende voorontwerp gaat de pensioenrichtleeftijd in het Witteveenkader niet alleen in 2013 omhoog naar 66 jaar maar ook in 2015 naar 67 jaar. Daarna wordt de pensioenrichtleeftijd gekoppeld aan de stijgende levensverwachting.

De samenvoeging in behandeling bij de Tweede Kamer moet het wetgevingsproces bespoedigen om de aanpassingen in het fiscale kader in 2013 in te kunnen laten gaan. De bezuinigingen die met de aanpassing van de AOW en het Witteveenkader behaald moeten worden, 700 miljoen euro met ingang van 2013, blijven ongewijzigd. Met het voorontwerp worden ze echter op een andere wijze ingevuld dan met het eerder ingediende wetsvoorstel. Het feit dat de aanpassing van de AOW niet eenmalig is, maar via een mechanisme vanaf 2025 iedere 5 jaar kan worden aangepast, weegt op tegen de opbrengst die behaald kon worden door de pensioenopbouwpercentages te verlagen.

Als gevolg van de bekrachtigde afspraken uit het Pensioenakkoord zal naar alle waarschijnlijkheid het in juni door minister Kamp ingediende voorstel van een voorontwerp ‘Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW’ als uitgangspunt gaan dienen voor de rest van het traject. De aanpassingen met inbegrip van de afspraken uit het Pensioenakkoord zien er als volgt uit:

- In 2020 gaat de AOW-leeftijd omhoog naar 66. Vanaf 2025 wordt de AOW-leeftijd door middel van een formule gekoppeld aan de stijgende levensverwachting. Naar verwachting wordt de AOW-leeftijd in 2025 verhoogd naar 67. De verhoging wordt één keer in de vijf jaar vastgesteld en wordt 10 jaar voorafgaand aan de verhoging bekend gemaakt. De verhoging in 2025 wordt dus uiterlijk in 2014 vastgesteld, die voor 2030 uiterlijk in 2019.
- De AOW-uitkering wordt tussen 2013 en 2028 per jaar verhoogd met 0,6% van de AOW van gehuwden, naast de reguliere indexatie die echter voortaan met een loonindex zal plaatsvinden. Die verhoging wordt gefinancierd door de koopkrachttegemoetkoming af te schaffen en de fiscale ouderenkorting vanaf 2020 te verlagen. Vanaf 2020 komt er voor de lage inkomens wel een extra ouderenkorting van maximaal € 300 (€ 300 voor inkomens tot € 18.000 afnemend naar € 0 bij een inkomen van € 24.000 en hoger).
- De AOW wordt flexibel gemaakt. De ingang van de AOW kan maximaal 2 jaar worden vervroegd maar nooit eerder ingaan dan de 65 jarige leeftijd. Per jaar vervroegen wordt de AOW 6,5% verlaagd. Uitstellen kan ook (maximaal 5 jaar) waardoor de AOW met 6,5% per uitsteljaar wordt verhoogd. De AOW kan niet vervroegd worden als de AOW-uitkering tezamen met het (vervroegde) pensioen onder het bijstandsinkomen voor een alleenstaande komt.
- Ook voor mensen met een laag inkomen en lang dienstverband blijft het mogelijk om na 2020 op 65 jaar met pensioen te gaan. Mensen met een klein pensioen zien bij vervroegde ingang voor 67 jaar hun AOW-uitkering met maximaal 3% gekort. Minister Kamp moet de groep die hiervoor in aanmerking komt nog nader definiëren. Dat zal ongetwijfeld samenhangen met het vinden van de financiële middelen om deze toezegging gestand te doen.
- Er komt een inkomensafhankelijke extra werkbonus bovenop de generieke werkbonus van € 8.400 voor mensen met een laag inkomen (minimumloon). De extra bonus bedraagt € 1.200. (Volgens eerste raming zou dit een kostenpost van ongeveer € 40 miljoen geven).
- De pensioenrichtleeftijd in de fiscale wetten (Loonbelasting) zal in 2013 omhoog gaan van 65 jaar naar 66 jaar en vervolgens in 2015 naar 67 jaar. Daarna wordt de pensioenrichtleeftijd gekoppeld aan de stijgende levensverwachting.
- De jaarlijkse maximale opbouwpercentages worden in tegenstelling tot eerdere voorstellen dus niet verlaagd.
- Het verhogen van de fiscale pensioenrichtleeftijd zal wel gevolgen hebben voor de maximale staffels voor een beschikbare premieregeling. De premie voor een pensioen dat één of twee jaar later in gaat is lager dan wanneer dat pensioen op 65 jaar in gaat.

AOW LEEFTIJD SCHEMATISCH WEERGEGEVEN

Wanneer wat ?	AOW datum	Fiscale pensioen datum
2012	65	65
2013 en 2014	65	66
2015 to 2020	65	67
2020 tot 2025	66	67/68 *?
2025 tot 2030	67	68/69 **?
2030 tot 2035	68?	69/70 ***?

pensioenleeftijd gaat altijd 10 jaar eerder omhoog dan de AOW leeftijd.

* beslissing voor 01.01.2019

** beslissing voor 01.01.2024

*** beslissing voor 01.01.2029

2. Aanvullende pensioenregelingen

In het Pensioenakkoord zijn afspraken gemaakt om het huidige pensioenstelsel toekomstbestendig te maken. Sociale partners willen een toekomstbestendig stelsel dat beter bestand is tegen veranderingen in de levensverwachting en de ontwikkelingen/volatiliteit op financiële markten, maar ook een betere indexatiekwaliteit heeft. Dit zou een nieuwe balans tussen ambitie, zekerheid, solidariteit en kosten moeten geven. Aanpassingen van het huidige stelsel zijn voorgesteld om dit mogelijk te maken.

Voor werkgevers en werknemers blijft het arbeidsvoorwaarden overleg de plaats waar de inhoud van de pensioenregeling wordt afgesproken. De voorstellen uit het Pensioenakkoord veranderen niets aan dit basisprincipe. Het Pensioenakkoord houdt daarmee dus geen verplichting in om bij het arbeidsvoorwaardenoverleg de met het Pensioenakkoord voorgestelde

pensioenregeling over te nemen. In het arbeidsvoorwaardenoverleg dat met vakbonden gevoerd wordt, zullen de afspraken uit het pensioenakkoord echter wat zwaarder wegen. Nadere regelgeving zal "het nieuwe pensioencontract" dus mogelijk maar niet verplicht maken.

Het Pensioenakkoord is geschreven op de situatie van pensioenfondsen. SZW heeft het Pensioenakkoord omarmd in verband met de verhoging van de AOW-leeftijd en de urgentie om de financiële positie van pensioenfondsen op korte termijn te kunnen verbeteren en het pensioenstelsel toekomstbestendig te maken.

Het Verbond van Verzekeraars heeft al aangegeven dat er bij de uitwerking van het Pensioenakkoord in regelgeving eveneens rekening gehouden moet worden met de situatie waarin sociale partners hun pensioenregeling onder dezelfde voorwaarden ("nieuwe pensioencontract") bij verzekeraars willen onderbrengen. Bij wetsvoorstellen zal die situatie eveneens moeten worden geregeld.

De afspraken en uitgangspunten uit het Pensioenakkoord met betrekking tot de arbeidspensioenen in de tweede pijler zijn:

- De kosten/premielast van pensioenregelingen moeten gestabiliseerd worden. De pensioenambities moeten passend zijn bij de huidige premieruimte die niet verder verhoogd mag worden. De overheid moet zich onthouden van kostenverhogende maatregelen.
- De pensioenleeftijd in de pensioenregeling moet kunnen worden aangepast aan de stijgende levensverwachting. De aanpassingen dienen premieneutraal plaats te vinden op grond van de fondsspecifieke situatie. Pensioencontracten moeten voor opvolgende generaties dezelfde rechten aan pensioenjaren geven bij hetzelfde aantal opbouwjaren. Daarvoor is het zogenaamde Levensverwachtings-aanpassings-mechanisme (LAM) ontwikkeld. De pensioenleeftijd en de AOW-leeftijd moeten op elkaar afgestemd zijn en flexibiliteit bij ingang (eerder of later stoppen met werken) moet mogelijk zijn.
- De pensioencontracten moeten schokbestendig zijn tegen de ontwikkelingen op de financiële markten (rente, inflatie, rendementen). Het aanvullende pensioen wordt meer schokbestendig gemaakt door spreiding van mee- en tegenvallers in opbrengsten van beleggingen te spreiden over een aantal jaren. Daarvoor is een Rendements-aanpassings-mechanisme (RAM) ontwikkeld. Het beleggingsrisico wordt (gedeeltelijk) bij de deelnemer gelegd, al dan niet met individuele keuzemogelijkheden voor een deelnemer om dat risico te beïnvloeden.
- Er moet een vernieuwd FTK komen. Minister Kamp heeft op dit punt nader onderzoek aangekondigd, waaronder een doorrekening van de intergenerationele effecten van het "nieuwe pensioencontract". Daarbij zal ook het CPB worden betrokken. Het onderzoek zal naar verwachting in februari 2012 worden afgerond.
- De pensioencontracten moeten transparant zijn zodat er geen kloof kan ontstaan tussen pensioenambitie en verwachting enerzijds en de werkelijke (toekomstige) pensioenuitkering anderzijds.
- Het Witteveenkader (fiscale facilitering) wordt aangepast (zie boven).
- In het Pensioenakkoord is de mogelijkheid opgenomen om de opgebouwde pensioenrechten op enigerlei wijze te betrekken bij het meer schokbestendig maken van de pensioencontracten, inmiddels beter bekend onder de term "invaren". Dat zou betekenen dat de huidige opgebouwde pensioenrechten in de toekomst eveneens onderhevig zijn aan de aanpassingsmechanismen voor de langere levensverwachting en het beleggingsrendement (LAM en RAM). Deze mogelijkheid wordt door SZW thans verder onderzocht.

Minister Kamp heeft toegezegd de benodigde onderzoeken te starten en wetsvoorstellen tot wijziging van de Pensioenwet en het Financiële Toetsingskader in 2012 te zullen aanbieden.

Pensioenakkoord leidt tot aanpassing overgangsrecht Levensloopregeling

Minister Kamp heeft op 14 september na overleg met de werkgevers- en werknemersorganisaties overeenstemming bereikt over aanpassingen van het Pensioenakkoord. Een onderdeel daarvan vormt een wijziging van het voorgestelde overgangsrecht inzake de Levensloopregeling. Dit voorgestelde overgangsrecht is in het Belastingplan 2012 opgenomen. De voorgenomen wijziging van het overgangsrecht is echter nog niet verwerkt in het Belastingplan, maar zal door middel van een nota van wijziging vorm gegeven worden. De aanpassing zal overigens alleen doorgevoerd worden als de Tweede Kamer definitief instemt met het pensioenakkoord.

Zoals ook in het onderdeel 'vitaliteitspakket' is besproken wilde het kabinet oorspronkelijk de levensloopregeling alleen in tact houden voor degenen, die op 1 januari 2013 58 jaar of ouder zijn. De levensloopregeling blijft na de beoogde wijziging van het overgangsrecht vanaf 2012 open voor deelnemers die op 31 december 2011 ten minste € 3.000 op hun levenslooprekening hebben staan, ongeacht de leeftijd van de deelnemers. Op deze wijze komt het kabinet tegemoet aan de wensen van de sociale partners en stelt het nu een overgangsregeling voor die opgebouwde rechten in de levensloopregeling eerbiedigt en waarin - fiscaal voordelig - tot hetzelfde bedrag gespaard kan worden. De leeftijdsgrens

van 58 jaar en ouder wordt dus losgelaten. De vraag kan gesteld worden of door het gebruik van de tekst 'tot hetzelfde bedrag' nu bedoeld wordt op het maximum (€ 5.000) dat op grond van het vitaliteitssparen kan worden gespaard of dat toch gewoon 12% van het jaarsalaris kan worden gespaard.

Voorlopig gaan we uit van het laatste, de keuze van de tekst 'tot hetzelfde bedrag' laat echter toch te wensen over.

Vanaf 2012 wordt geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd; tot nu toe opgebouwde rechten aan levensloopverlofkorting (€ 201 per gespaard jaar) kunnen wel verzilverd worden bij opname van het spaartegoed.

Deelnemers met minder dan € 3.000 spaargeld op een levenslooptrekening kunnen het tegoed in 2012 opnemen of in 2013 onbelast doorstorten naar vitaliteitssparen. Waarschijnlijk zal deze onbelaste doorstorting ook gelden voor deelnemers die meer dan € 3.000 gespaard hebben. In dat geval zal het niet meer mogelijk zijn deel te nemen aan de levenslooptrekening. Het is niet toegestaan om naast de levenslooptrekening ook deel te nemen aan vitaliteitssparen.

Uitbreiding vrijwillige voortzetting pensioenregeling

Voor (ex-) werknemers die na ontslag hun pensioenregeling vrijwillig voortzetten, geldt momenteel een fiscale regeling waardoor voor een periode van maximaal 3 jaar na ontslag ook voor deze vrijwillige opbouw van pensioen een facilitaire regeling geldt. De maximale looptijd van deze fiscale faciliteit voor vrijwillige voortzetting van een pensioenregeling wordt uitgebreid van 3 naar 10 jaar na ontslag. Daarmee wordt fiscaal gefaciliteerd wat op grond van de Pensioenwet reeds mogelijk is.

Het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 zal zodanig worden gewijzigd dat een maximumtermijn van 10 jaar voor vrijwillige voortzetting gaat gelden.

In aanvulling daarop wordt het pensioengevend loon na het 3e jaar gemaximeerd op een actueel inkomensgeveen, met als bovengrens het laatstverdiende pensioengevend loon in de periode tot het ontslag. Dat betekent dat als bijvoorbeeld de winst van een ondernemer in het 4e jaar lager is dan zijn laatst vastgestelde pensioengevend loon, de opbouw verlaagd moet worden. Na het 3e jaar zal er dus een jaarlijkse toets moeten plaatsvinden.

Het voornemen is om bij de invulling van het actuele inkomensgeveen aansluiting te zoeken bij de box 1-bestanddelen die ook voor de premiegrondslag in de derde pijler gelden. Het gaat dan om het gezamenlijke bedrag van:

- de winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afnemings van de oudedagsreserve en vóór de ondernemingsaftrek
- het belastbare loon
- het belastbare resultaat uit overige werkzaamheden
- de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen van de belastingplichtige.

Het kabinet zal de verlenging van 3 naar 10 jaar financieren door het dotatieplafond voor de oudedagsreserve (OR) te verlagen. De maximale jaarlijkse toevoeging aan de OR is € 11.882. (2011). Deze grens wordt verlaagd tot € 9.382. Na indexatie betekent dat de maximum dotatie in 2012 € 9.542 mag bedragen.

Het spreekt voor zich dat een vrijwillige voortzetting alleen mogelijk is als dit tussen werkgever en werknemer overeengekomen is en onderdeel uitmaakt van het pensioenreglement. Er is derhalve geen wettelijke verplichting om een vrijwillige voortzetting mogelijk te maken.

3. Bevorderen arbeidsparticipatie (ouderen)

Het kabinet ambieert maatregelen die gericht zijn op een grotere arbeidsparticipatie van ouderen. De krimp van de beroepsbevolking en de toename van het aantal 65-plussers maken volgens het regeerakkoord langer doorwerken noodzakelijk. Daarmee moet het draagvlak onder de AOW voor de toekomst veiliggesteld worden en kan voorkomen worden dat grote personeelstekorten ontstaan in sectoren zoals het onderwijs, de zorg en in private sector. Er moet beleid komen om de arbeidsparticipatie van oudere werknemers en de arbeidsmobiliteit van ouderen substantieel te verbeteren. Het kabinet wil in 2013 zowel de aanvullende arbeidskorting als de doorwerkbonus vervangen door één nieuwe werkbonus voor werkenden. Deze beide 'oude' regelingen zijn leeftijdsafhankelijk en worden hoger naarmate het inkomen stijgt. Daar wil het kabinet vanaf. Doel van de maatregelen is en blijft het vergroten van de arbeidsparticipatie.

Aanvullende arbeidskorting

De aanvullende arbeidskorting had tot doel om werkenden die 58 jaar of ouder waren een extra arbeidskorting te geven. Er waren drie leeftijdscategorieën die ieder hun eigen bedrag aan aanvullende arbeidskorting kenden. Daarmee verdwijnt voor deze oudere werknemers een extra korting van respectievelijk € 264 (57 tot 60), € 526 (60 tot 62) en € 788 (62 en ouder). Deze korting verdwijnt al in 2012.

Doorwerkbonus

De doorwerk bonus geldt voor belastingplichtigen van 62 jaar en ouder die blijven deelnemen aan het arbeidsproces. Deze belastingplichtigen krijgen een extra 'heffingskorting' ter grootte van een leeftijdsafhankelijk percentage van het totaal aan inkomsten uit arbeid, winst uit onderneming en resultaat uit overige werkzaamheden.

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte was opgenomen dat er mede bezuinigd zou worden op de uitgaven door het recht op de doorwerkbonus een jaar op te schuiven (63 in plaats van 62). Omdat in de in te voeren werkbonus ook een ingangleeftijd van 62 is opgenomen blijft de ingangsdatum van de doorwerkbonus toch 62 jaar.

Wel wordt in het laatste jaar van zijn bestaan de doorwerkbonus, om budgettair de zaakjes toch op orde te hebben, aangepast. Voor die mensen die 62, 63 of 64 jaar zijn, vindt er per 2012 een verlaging plaats. Een en ander ziet er als volgt uit.

	2011	2012	2013: recht op werkbonus
Het jaar dat je 62 wordt	5%	1,5%	Ja
Het jaar dat je 63 wordt	7%	6%	Ja
Het jaar dat je 64 wordt	10%	8,5%	Ja
Het jaar dat je 65 wordt	2%	2%	Ja
Het jaar dat je 66 wordt	2%	2%	Ja
Het jaar dat je 67 wordt	1%	1%	Ja

Zoals bekend is wel een minimum grens gesteld aan het inkomen dat met de werkzaamheden wordt verdiend. De inkomsten uit arbeid moeten in 2012 moeten wel boven een bepaald bedrag zijn (2011: € 9.209; 2012: ???). Tevens is er een maximum ingesteld waarover de bonus kan worden gekregen. De doorwerkbonus kan over een bedrag van maximaal € 47.872 aan arbeidsinkomsten worden gevraagd.

Voor het gemak hebben we het bonuspercentage per leeftijdsgroep en het maximale bedrag in euro's voor 2012 in schema gezet:

Jaar waarin je .. jaar wordt	62	63	64	65	66	67 (e.v.)
Bonus						
• percentage	1,5%	6%	8,5%	2%	2%	1%
• maximaal	719	2873	4070	958	958	479

Werkbonus

De werkbonus wordt per 01-01- 2013 ingevoerd en is op dezelfde wijze vormgegeven als de aanvullende arbeidskorting. Anders dan bij de aanvullende arbeidskorting bestaat er vanaf dat moment nog maar één leeftijdscategorie die aanspraak kan maken op de werkbonus. De werkende belastingplichtige die bij het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt en arbeidsinkomen ontvangt, heeft recht op de werkbonus. Anders gezegd vanaf het jaar waarin je 62 wordt heb je recht op de werkbonus.

In tegenstelling tot de doorwerkbonus wordt met de werkbonus al rekening gehouden bij de bepaling van het bedrag aan in te houden loonbelasting.

Volgens de memorie van toelichting bedraagt de werkbonus € 3.000 en is deze meer gericht op 62-plussers met lage inkomens. Op grond van de tekst van het voorstel geldt net als bij de standaard arbeidskorting een maximum grondslag waarover de werkbonus wordt verleend.

De werknemer die aan het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt, heeft recht op een verhoogd maximumbedrag van de arbeidskorting van € 4.611. Dat verhoogde maximumbedrag is de som van twee onderdelen, te weten het maximumbedrag van de standaard arbeidskorting, in cijfers 2012 is dat € 1.611, en een werkbonus van € 3.000. Deze bedragen worden net als nu jaarlijks geïndexeerd.

De bovenstaande tekst maar ook andere stukken wekken de indruk dat er in alle gevallen recht bestaat op een vast bedrag van € 3.000. Als de wettekst wordt bekeken dan blijkt dat de werkbonus wordt berekend als een percentage (18,915%) van het arbeidsinkomen nadat dat is verminderd met een vast bedrag (2011: € 9.209; 2013: ???). Dit komt overeen met de wijze waarop de aanvullende arbeidskorting werd berekend. Dit resulteert dus in een verschillend bedrag afhankelijk van de hoogte van het arbeidsinkomen.

Ondertussen heeft minister Kamp in een brief aan de Tweede Kamer van 14 september 2011 vermeld dat hij bereid is tegemoet te komen aan de vraag van de vakbonden om groepen werknemers die eerder uittreden een extra steuntje in de rug te geven. In die brief is ondermeer het volgende opgenomen:

“De werkbonus wordt daarom beschikbaar gesteld aan werknemers vanaf 61 jaar en bedraagt maximaal 2.350 euro per jaar. Mensen die doorwerken tot hun 65e ontvangen in totaal maximaal vier keer dit bedrag (cumulatief 8.400 op minimumloonniveau en 9.400 euro vanaf 107% van het minimumloon). In vergelijking met de huidige situatie vindt er een verschuiving plaats van hoge inkomens naar lage inkomens, waardoor lage inkomens een veel hogere bonus krijgen. Concreet gaan lagere inkomens er ongeveer € 3.000 op vooruit als zij tot hun 65e doorwerken in vergelijking met de huidige situatie. Iemand met een inkomen van twee keer modaal zal door de verschuiving van hoge naar lage inkomens ongeveer € 4.000 minder ontvangen. Door het naar voren halen van de leeftijdsgrens worden lage inkomens bovendien eerder in de gelegenheid gesteld om deze middelen te sparen en te gebruiken als aanvulling op het inkomen.”

Uit deze tekst kan geconcludeerd worden dat de regering bereid is om het recht op de werkbonus al te laten gelden vanaf 61 jaar (60 jaar op 1 januari van een jaar) in het betreffende kalenderjaar.

Als of het nog niet genoeg was, is na 14 september nog een keer overleg geweest in de Kamer. De werkbonus waarmee doorwerken wordt gestimuleerd, wordt voor de lage inkomens nog eens met 1.200 euro verhoogd. Mensen die AOW met een klein pensioen gaan ontvangen en lang gewerkt hebben kunnen toch met 65 'eruit'. De korting op hun AOW is als gevolg van een voorstel van de PvdA van 8% terug gebracht naar 3%. Deze toezeggingen moeten nog in een brief aan de Kamer worden neergelegd. Verwerking in wetgeving vindt dan later plaats.

Tot slot wordt in het wetsvoorstel zoals het er nu ligt gemeld dat de werkbonus in beginsel tot 1 januari 2020 van kracht zal zijn.

Mobiliteitsbonus

Minister Kamp van Sociale Zaken overweegt om ook nog een mobiliteitsbonus in te voeren. De mobiliteitsbonus moet het voor bedrijven aantrekkelijker maken om oudere werknemers, uitkeringsgerechtigden en arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. De mobiliteit en baankansen van kwetsbare groepen werknemers worden door het introduceren van mobiliteitsbonussen verbeterd

JZ-Journaal is een uitgave van ASR Juridische Zaken. Juridische Zaken maakt onderdeel uit van ASR Verzekeringen. Juridische Zaken ondersteunt ASR Nederland en haar intermediair zowel op juridisch gebied als op het gebied van leven, pensioen en werk en inkomen. Hoewel Juridische Zaken aan de inhoud van deze nieuwsbrief de uiterste zorg heeft besteed, aanvaarden noch ASR Verzekeringen noch andere tot ASR Nederland behorende vennootschappen, enige aansprakelijkheid voor de onvolledigheid of eventuele onjuistheid en de gevolgen daarvan. De inhoud mag alleen met bronvermelding worden overgenomen. Eindredactie Anton Pieter van Logtestijn. Vragen en opmerkingen graag via e-mail: asr.adviesbureau@asr.nl